

**MAREN
GOTTSCHALK
FRIDA**

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Anna Blahová
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Z nemeckého originálu Maren Gottschalk: Frida, ktorý vyšiel
vo vydavateľstve Wilhelm Goldmann Verlag, München 2020,
preložila Zuzana Guldanová.

Copyright © 2020 by Wilhelm Goldmann Verlag, a division of Penguin
Random House Verlagsgruppe GmbH, München, Germany
All rights reserved

Translation © Zuzana Guldanová 2022
Cover Design © Emil Křížka 2022
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2022

ISBN 978-80-220-2437-2

Clausovi

1

New York 31. októbra 1938

Po prebudení jej pohľad skĺzne na červenú sukňu na dlážke pri posteli. Je roztrhnutá – vyzerá to ako záhyb, ktorý hádže tieň. Mexická sukňa leží na dlážke ako rozoklané pohorie, pevná bavlnená látka vytvára divoké krivolaké bralá. Keď jej Julien včera v noci rozviazal šnúrky na drieku a sukňa jej skĺzla z bokov, nechala ju ležať na dlážke. Pohorím z látky sa ťahá úzky modrý pásik. Zamatovú stužku kúpila v obchodíku seňory Martinezovej v Coyoacáne, našla ju na začiatok volánu. Modrá línia pri pohľade z postele pôsobí ako rieka, vinie sa cez červené údolia a rokliny, stúpa a stúpa, akoby pre ňu neplatili zákony gravitácie.

Ak môže voda tiecť hore brehom, pomyslí si Frida, potom ja dnes bez bolesti vstanem. Umyjem sa, oblečiem, učešem, ľahkým krokom zídem dolu schodmi za recepciou do salóna na raňajky. Dámy s nudnými účesmi v priliehavých kostýmoch si budú šuškať, no ja sa na ne žiarivo usmejem. Vľúdny čašník s kriovým nosom mi prinesie hrianku a čerstvé ovocie a ako každé ráno ma bude priateľsky okukovať. Horú-

cu hrianku si natriem maslom, a keď do nej zahryznem, z kútikov úst mi na bradu vytečie zlatožltá mastná kvapka.

Potom... ale kdeže, nič také. Frida sa nemusí ani pohnúť, aby vedela, že to nepôjde. Bolesť v nohe je ako had – zatiaľ spí, ale keď napne prvý sval, prebudí sa. Niektoré dni má bolesti hneď po prebudení. Včera sa cítila dobre, no dnes je had zase tu. Prilákalo ho nezvyčajné teplo, čo sa v posledných dňoch tlačí na Manhattan. Vtáky v Central Parku akoby sa pobláznili, nevedia, čo sa deje. Biologické hodiny im vravia, aby sa pred zimou poriadne vykrmili, no niektoré sa v teplom poludňajšom slnku obzerajú po vhodnom mieste na hniezdenie.

Frida sa usiluje natiahnuť čas, kým sa bolesť prihlási. Leží na bruchu, plytko dýcha, len aby hada nezobudila. Prikrývka jej sklzla na boky, na chrbte jej naskočili zimomriavky. Zazrie okraj matraca, pohľad jej sklzne na dlážku k červenému pohoriu s modrou riekou. Pekná sukňa, široká ako šiator, spoľahlivo ukrýva Fridinu kratšiu, tenkú nohu a prekliate chodidlo. Keď sukňu zavesí na šnúru, šuchoce ako plachta vo vetre. Nikto nevie, že do lemu zašila tajný odkaz – svoje krédo, životnú poistku na horšie dni.

Na nočnom stolíku má cigarety. Rada by si zapálila, no vie, že by sa nemala hýbať. Ak zdvihne ruku, svaly odovzdajú impulz cez rameno do chrbta, odtiaľ sa informácia posunie do bedrových kĺbov a ďalej k stehnám, ku kolenám, k lýtkam. A vtedy sa zobudí aj chodidlo, had sa zahryzne.

Radšej sa teda nehýbe, načúva. Julien už odišiel.

V noci to nemal byť Julien, ale ten druhý neprišiel. Stále nechodí. Už týždeň o ňom nemá správy – nepíše, nevolá, neprichádza, hoci vie, že Frida je v New Yorku, že zajtra má vernisáž. Vystavené obrazy jej nafotil, aby ich mohla poslať do Paríža, aj tam plánujú výstavu. Ale z nejakých dôvodov sa jej vyhýba a ona netuší prečo. Tak včera zasa vzala hore Julie-
na. Hrozne chcel a ona občas nedokáže byť sama. Dobré, že odišiel, Frida nemá rada, aby pri nej niekto bol, keď sa had prebudí. V tých chvíľach pri sebe znesie iba Kolosa – Diega. Jej manžel, ten hajzel, už dávno nemajú spoločné lôžko. Keď sa Diego v spánku pohol, Frida sa zakaždým rozhojdala ako čln na rozbúrenom mori. Je to netvor, dovádza ju do šialenstva. Hovorí mu *carasapo*, žabiak. No občas je to aj Diego, ktorý ju nežne drží v náručí – vtedy sa Frida mení na motýľa.

Ale to už je dávno, už dávno netvorია šťastný pár.

A predsa sú spolu, spája ich niečo iné než sobášny list.

Pohorie na dlážke sa jej rozplýva pred očami, teraz vyzerá ako kus mäsa. Had sa prebudil. Frida zastoná, obráti sa na chrbát. Teraz je to už jedno, páli ju chodidlo a celá pravá noha.

Posadí sa, oprie sa o vankúše, zakloní hlavu, vzdychne. Američania majú v hotelových posteliach veľké mäkké vankúše, aspoň to.

Z nočného stolíka vezme tubu, do úst si vloží dve biele tabletky, zdvihne pohár, chce sa napiť. „Mierda!“ Prázdny pohár letí na dlážku. Frida sa zohne, pod červenou látkou nahmatá fľašu so zvyškom tequily.

Od bolesti by najradšej revala, zapije tabletky, zapáli si cigaretu, oprie sa o vankúše. Čaká, kým si chemikálie v krvi poradia s hadom. V duchu vidí samu seba – leží na dlážke, z vnútra jej vyrastajú jedovaté výhonky, jed sa vpíja do zeme.

Po chvíli had trochu skrotol, vracia sa radosť. Ťažká opona medzi bolesťou a svetom sa zdvihla, javisko je osvetlené, Frida je opäť v hre, hladná a smädná. Až teraz zachytí ruch z ulice – autá, trúbenie autobusov, pokriky kamelotov. Šoféri vykladajú debny, búchajú dvermi, nadávajú deckám, zastavujú cyklistov. Frida sa zhlboka nadýchne, zahasí cigaretu, načiahne sa za sukňou na dlážke. Priloží si ju k nosu, zacíti vôňu domoviny, prachu a korenín na trhu v Coyoacáne. Ovoníava modrú stužku – páchne chľastom, o kúsok ďalej z nej cítiť vôňu melóna. A tu smrdí ako mokrý pes, to na ňu asi špinavými labkami vyskočil malý naháč Pán Xolotl.

„Spíš?“

„Len poď ďalej.“

V hotelovej izbe sa zjaví mladá žena. Vivian vyzerá ako modelka z magazínu – krásna, súmerná tvár, krátke kučeravé plavé vlasy s cestičkou na boku. Úsmev odhaľuje krásne zuby, Frida jej ich závidí. Vivian nosí priliehavé kostýmy a kým vyjde z hotela, natiahne si kožené rukavičky zladené so šálom. Rodičia sa dlho usilovali vyhovoriť jej herectvo, ale nedala sa. Pretĺka sa, berie príležitostné roly, matka jej občas tajne pošle šek. Momentálne neskúša, takže môže robiť „dvornú dámu“ Fride. Julien ju najal, aby sa

starala o umelkyňu, ktorej obrazy vystavuje. Nezvyčajné, veľkorysé gesto.

„Koľko ti Julien platí, aby si ma každé ráno vydučila z postele?“

„Nie veľa, viac mi platí za to, že mu hlásim, s kým ideš do postele... zlatko, čo je to tu za bordel?“ Pozbiera šatstvo z dlážky, pozorne sa zadíva na Fridu.

„Bolí? Máš ešte tabletky? V skrinke sú ďalšie, včera som ich priniesla.“ Skontroluje skrinku, nové balenie je neporušené.

„Môžeš vstať? Dolu sú dvaja chlapíci z *New York Times*, čo im mám povedať?“

„Nech počkajú. Ešte niečo potrebujem.“

„Choď do kúpeľne, ja tu zatiaľ upracem. Potom vyrazíme.“

Vivian sa pustí do práce, Frida sa opatrne naťahuje, zisťuje, či bolesť naozaj ustúpila. Závidí Vivian ľahkosť, s akou sa zohýba, dvíha *rebozo*, žltú šatku s modrými strapcami. Poskladá ju, no kým ju odloží do skrine, spýta sa Fridy: „Vieš ty vôbec, čo sa tu včera dialo? Počula si *War of the Worlds*?“

Frida prikývne. „Julien povedal, že to je len rozhlasová hra. Sedeli sme v reštaurácii, tam rádio nikto nepočúval. Podaj mi tú šatku, tuším sa zauzlili strapce.“

„To ste mali šťastie. Keď sa začalo vysielanie, práve som vychádzala z metra a nejakí blázni ma skoro udupali. Ľudia v panike bežali naspäť do metra, chceli sa skryť.“

„Pred Marfanmi? Haha.“ Frida zívne.

Vivian uloží do skrine poskladané zvršky.

„Znelo to veľmi autenticky. Mnohí si naozaj mys-

leli, že na nás zaútočili. Orson Welles je fakt geniálny. Som zvedavá, čo by robili u vás v Mexiku, keby to tam dávali v rádiu.“

Frida si zapáli cigaretu.

„Povedali by im *hola chicos* a pozvali by ich do pyramíd v Teotihuacáne.“

„Neblbni, ja to myslím vážne.“

Frida sa ponáťahuje, prehrabne si rozpustené, splštené vlasy, mala by si ich umyť. Julien tomu dal, ktovie, prečo ju zakaždým chce česať.

„Tak už povedz.“ Vivian stojí pred ňou, čaká.

„*Dios mío*, naozaj neviem. Mexičania sú poverčiví, ale napanikária ako vy gringovia.“

Vivian na ňu pochybovačne pozrie.

„Ako myslíš. Ale teraz už radšej vstaň. Idem tým novinárom povedať, aby počkali. Dnes máme bohatý program a zajtra je tvoj veľký deň.“

To teda je, pomyslí si Frida, zahasí cigaretu. Neponáhľa sa vstať. Dlhé mesiace o tom snívala – je to jej prvá vlastná výstava, dvadsaťpäť obrazov. A hneď v New Yorku, nie v nejakej diere, ale v jednej z najluxusnejších galérií v meste, u Juliana Levyho. Jej meno je na pozvánke vytlačené veľkými čiernymi písmenami. Plná nesmiernej pýchy odpustí Julienovi aj to, že pod jej meno dal do zátvorky vysádzať *Frida Rivera*. Nebolo to dohodnuté, ale čo už, aj tak všetci vedia, že Diego je jej manžel. Veď ju na to aj pripravil: „Novinári ťa budú provokovať, budú ťa označovať za malú manželku veľkého umelca, za prívesok, okrasu v mojej zbierke. Nevšímaj si to, buď silná, hrdá, buď sama sebou.“

A presne to aj urobí. Chytí deň za pačesy, vyžmýka z neho všetko, čo sa bude dať. A zajtra večer možno príde aj Nick.

„Na čo by si dnes mala chuť?“ spýta sa Vivian.

„Jesť, piť, nakupovať, vykúpať sa. A na trošku lásky.“ Frida sa zakrúti do prikrývky, opatrne vstane. Fajn, bolesť takmer ustúpila. Posadí sa k toaletnému stolíku, z vyšívaného vrecúška na šperky vyberie náhrdelník.

Vivian ju pozoruje, v zrkadle sa im stretnú pohľady.

„Láska bude až po vernisáži.“ Vivian drží v ruke červenú sukňu, obzerá si roztrhnuté miesto. „Musíš nabrať sily.“

„Nič mi nedodá toľko sily ako dobrý milenec.“

„Aká škoda, je to celkom roztrhnuté, mám to dať opraviť?“

„Daj, urobím to sama.“

„To bol Julien?“

„Asi. Fotil ma.“ Vzápätí to oľutuje.

„V posteli?“

„Nie. Nahú. No, povedzme... polonahú. Prosím ťa, nechaj si to pre seba, nemusia to všetci vedieť.“

„Buď opatrná. Beda, ak sa to dozvie tvoj muž. Dosť som toho o ňom počula.“

Nazlostene sa k nej obráti. „Počuj, *chica*, nestaraj sa, dobre? Nehovor mi, čo mám robiť.“

„Ehm, *sorry*, ja som len...“

„Čo? Chcela si mi dať dobrú radu? Myslíš, že nemám dosť rokov, aby som vedela, čo robím? Len zato, že som kalika...“

„Frida, ty predsa nie si...“

„... mi nemusíš hovoriť, kedy mám byť opatrná. Jasné?“

„Jasné.“ Vivian podíde k posteli, zdvihne zo zeme pohár.

„Mimochodom, keďže ťa to zjavne veľmi zaujíma – s Diegom sme už len priatelia. Je mu jedno, čo robím.“

„Dobre, prepáč.“

Frida sa zhlboka nadýchne. Odvráti zrak a povie: „Kašli na to. Choď dolu, ja hneď prídem.“

Vivian prikývne, nečujne za sebou zatvorí dvere.

Frida odloží náhrdelník na stolík, prejde do kúpeľne. Lesklé žlté kachličky s čiernym pásikom pôsobia noblesne. Cíti sa ako antická kráľovná v kúpeľi, príjemný pocit. Hotel Barbizon Plaza stojí na rohu Šiestej avenue a Päťdesiatej ôsmej ulice, len jeden blok od Central Parku. Kedysi by povedala, že pre zapálenú komunistku sa to nehodí, ale Diego ju poučil, že ak chcú komunisti v Spojených štátoch od kapitalistov niečo získať, môžu si obliecť aj biely žaket.

Pred siedmimi rokmi boli v New Yorku spolu prvý raz, mesto sa jej nepáčilo. Mala pocit, že ľudia tu žijú v klietkach alebo rúrach na pečenie. Dokonca sa vyjadrila, že staré dámy tu vyzerajú ako nedopečené žemle. Teraz ju to mrzí. Po tej katastrofe, po Diegovej nevere pred štyrmi rokmi, ušla do USA a New York si obľúbila. Dnes Newyorčanom lepšie rozumie, obdivuje ich odvahu, zmysel pre spravodlivosť, usilovnosť. Navyše sú nesmierne aktívni – nie sú spokojní, ak sa aspoň raz do týždňa nedostanú na premiéru do divadla a dva razy do týždňa do reštaurácie. Okrem

toho radi chodia do kina, posedávajú v baroch. Mesto ponúka toľko nových kníh, filmov, opier, že nikto nemôže byť celkom *up to date*, ale všetci chcú aspoň o všetkom rozprávať. Niekoľkokrát za deň si kupujú čerstvé noviny, novinári majú vysokú dôveru.

Cíti sa tu ako doma. Oblečie si pestrofarebné šaty, do vlasov si zapletie kvety alebo stužky, vyberie sa na prechádzku. Páči sa jej, keď sa za ňou obzerajú. V New Yorku robia výborné koktaily, jedlo nie je bohvieaké, ale ľudia sú sympatickí, srdeční. Našla si priateľov, po večeroch si idú vypiť, spieva im mexické pesničky. Teraz tu navyše bude vystavovať, nadviaže styky so zberateľmi. Tešila sa sem, ak všetko dobre pôjde, ak jej to chodidlo a chrbát dovolia, zostane tu až do jari.

Prvýkrát prišla do New Yorku ako Diegovo malé dievčatko, druhýkrát ako podvedená manželka s krváčajúcim srdcom. Teraz prichádza ak dobyvateľka – Frida Kahlo, maliarka.

San Ángel jar 1938

„To je veľká česť, *mi amor*,“ povie Diego, keď mu zvestuje Levyho návrh, aby vystavovala v jeho galérii. „To musíme poriadne osláviť. Kým odídeš ku gringom, urobíme parádny rozlúčkový večierok.“ Jemne zloží opičku, ktorá sa k nemu túlila. Opička sa okamžite vrhne naspäť, rukami-nohami sa mu zakvačí do predlaktia. Diego vstane a zamieri do kuchyne, opička sa mu hompáľa na ruke.

„Vezmi tanieru, tľsťoch,“ volá za ním Frida, no Diego ju nepočúva. Vráti sa s pohármi a fľašou tequily. Stôl je zahádzaný novinami, fľaštičkami od liekov, hračkami Fulang-Changa. Sú dni, keď využijú každú príležitosť, aby si vypili. No prečo by mali čakať na príležitosť? Je teplý jarný večer, vzduch je hebký, plný vôní. Frida vyhrabe spod novín misku na kvety, postaví ju doprostred stola.

Práve tu bola jej sestra Cristina s oboma deťmi, prišli jej poštu z Casa Azul. Chvíľu spolu varili, zhovárali sa, no deti už boli unavené, a tak Cristina odišla. Diego s Fridou sedia za stolom sami, nie je tam nikto, kto by ich od seba odtrhol ako rozhodca v ringu, keď sa do seba pustia.

V ateliéri v Casa Estudio v San Ángel žijú oddeľne, a predsa sú spojení. Dom ešte vždy vyvoláva rozruch. Ich priateľ, architekt a maliar Juan O’Gorman, postavil malý extravagantný palác zložený z dvoch kociiek. Diego býva vo väčšej, červenej kocke, Frida v menšej modrej. Prepojenie medzi domami je uzavreté, nepoužívajú ho od toho strašného dňa, keď zistila, že Diego ju podviedol s jej vlastnou sestrou. Frida sa odsťahovala, no potom sa vrátila. Teraz nažívajú v neurčitom mieri, ktorý musia deň čo deň obnovovať. Niekedy to ani nie je mier, skôr prímerie narušované drobnými potýčkami.

Diego obom naleje, zdvihne pohár.

„Na teba, Friducha. New York! To musíš zažiť, dievčatko. Zoznámíš sa so zberateľmi, s kritikmi, maliarmi, so spisovateľmi, s vydavateľmi, hercami! Samí významní ľudia! Takmer ti závidím, škoda, že teraz

odtiaľto nemôžem odísť.“ Jeho hlas sa odráža od stien. „Ale ty im ukážeš, o tom som presvedčený!“

Stojí pred ňou veľký, rozkročený. Jednou rukou si prehrabne krátke drôtovité vlasy, druhou šermuje pohárom. Ukloní sa ako princípál v cirkuse, usmeje sa od ucha k uchu.

„Zoznámte sa – Frida Kahlo, *la reina*, kráľovná!“

Frida sa oprie o operadlo, skríži si ruky na prsiach. Má bolesti. Pred pár týždňami prekonala štvrtú operáciu toho prekliateho chodidla. Diego sa posadí, doleje. S pohárom v ruke na ňu ukáže.

„Máš vlastný jazyk, osobitný štýl. V tvojich obrazoch je bolesť i krása. Je v nich pravda!“

Diego má nežný pohľad. Ako kedysi, myslí si Frida. Jej manžel rozdáva nežnosť plným priehrštím, ten prekliaty chlap je stelesnením nežnosti. A dá z nej každej šľapke. Najmä Američanky za ním behajú ako suky.

„Napíšem všetkým známym do New Yorku,“ pokračuje Diego, jazyk sa mu už trocha pletie, „aby prišli na vernisáž – Turnerovcom, Rockefellerovcom a vlastne... podaj mi papier, napíšem si zoznam.“

„Veď ešte ani neviem, či pôjdem.“ Položí dlane na stôl, zráta si prstene. Je ich sedem.

„Čože? Zbláznila si sa?“

„Čo ak sa mi tam nechce ísť?“

„Ale to... to je tvoja príležitosť!“

„A nie je to náhodou tvoja príležitosť, *panza*? Keď vypadnem, môžeš tu od rána do večera trtkať, koho chceš. A kde len chceš – dokonca si tie kurvy môžeš priviesť do môjho domu, do mojej postele. O to ti

predsa ide! Chceš ma poslať preč, aby si si konečne mohol robiť, čo sa ti zachce. Vieš čo, ty hajzel? Môžeš ma bozať!“

Vstane, odkrivká do svojej modrej kocky.

Diego za ňou kričí: „Aj ty mňa, bosorka! Dobre viem, že nevynecháš jediná príležitosť zbalíť chlapa! Si rovnako nenásytná ako ja, lenže to robíš potajomky, a to je ešte horšie!“ Do kaktusu na kraji pozemku šmarí pomaranč. Pomaranč praskne, kaktus vyzerá ako ranený. Diego doň hodí ďalší pomaranč. „Si prefíkaná malá kurvička, všetci to vedia! Nepovedala si, že sme priatelia? Takto sa zhováraš s priateľom?“

Frida sa vráti, hádka pokračuje ako zvyčajne, obaja majú bohatú zásobu nadávok. Pijú, kričia, nadávajú, on trieska po stole, ona zhadzuje stoličky.

Keď skončia, sedia unavení oproti sebe za dlhým stolom v patiu medzi oboma domami, ktoré im slúžia ako bašty. Sami dvaja a to, čo ostalo z ich manželstva. Dvaja nahnevaní, sklamaní ľudia, držia sa jeden druhého, nedokážu sa pustiť. Diego sa prvý naciahne ponad stôl. „Poď sem, láska moja, potrebujem ťa, Frida, *niña*... tak sa už upokoj, ty malá rozhnevaná baba, veď vieš, že bez teba nemôžem žiť...“

Vstane, schmatne ju a pritiahne k sebe, znova sa posadí, zdvihne si ju do lona, bozkáva ju. Frida mu chytí tvár do dlaní, zadíva sa naňho. Nejde to ani s ním, ale ani bez neho. Ešte nie.

„Dobre, pôjdem teda do New Yorku a každému porozprávam, aká si sviňa.“

„Pôjdeš do New Yorku, predáš tam obrazy a nama-

ľuješ ďalšie. Alebo aspoň niečo nakreslíš. A teraz ma nechaj, idem napísať ten zoznam.“

Frida si pevnejšie pritiahne šatku okolo pliec, obchádza domy – veľkú i malú kocku s mŕtvym mostíkom. Ich priateľ architekt to vedel skôr ako oni – sú rozdelení, a predsa navždy spojení.

Na kocky a na kaktusy okolo pozemku svieti mesiac. Vyzerajú ako vojaci v šíku, bez rúk i bez hlavy.

„Riverovcov chráni armáda kriplov, Boh nás ochraňuj,“ vzdychne si Frida.

Keď sa neskôr vráti do patia, Diego spí, chrápe s hlavou položenou na papieri. Frida opatrne vytiahne papier – je to list adresovaný zberateľovi, ktorý má niekoľko Diegových obrazov. „Musíte navštíviť Fridinu výstavu v Levyho galérii, priateľ,“ číta, „to nehovorím ako manžel, ale ako jej veľký obdivovateľ. Jej obrazy sú pichľavé a zároveň nežné, tvrdé ako oceľ a jemné ako motýlie krídla.“

Pohladká ho po hlave, potom vezme deku, prikryje spiaciho obra. Posadí sa k nemu, oprie sa oňho.

New York 31. októbra 1938

Pri odchode z hotela Barbizon Plaza ju oslovia dvaja novinári. Radi by pani Kahlovú sprevádzali na prechádzke po meste, radi by jej položili pár otázok, urobili pár fotiek.

Aj dnes je príjemné počasie, Frida v červenej blúzke a čiernej sukni s vyšívanými kvetmi si okolo pliec prehodila zelenú vlnenú šatku, na krku sa jej hom-

páľa dlhý strieborný náhrdelník a príviesok, polodrahokam. Ukáže ho Vivian, uškrnie sa.

„Ochrana pred Marťanmi...“

Vivian nereaguje.

Frida má vlasy začesané, v zátylku zviazané do uzla, na nohách čižmy, ktoré si kúpila na Elizabeth Street, keď bola naposledy v New Yorku, taštičku zo starinárstva posítu korálikmi zrejme kedysi nejaká bohatá dáma nosila do opery. Začína popírčať, Vivian zakýva na taxík, všetci štyria nasadnú, odvezú sa do Little Italy, tam si Frida kúpi sponky do vlasov a likér. Fotograf cvakne pár záberov, reportér zatiaľ flirtuje s Vivian. V tejto štvrti Frida nepôsobí až tak exoticky ako v Midtowne alebo v Upper Manhattane.

Na Mulberry Street si sadnú k dolepenému, dochytnému drevenému stolíku, dajú si espresso. Frida si príleje do kávy poriadnu dávku amaretta, spokojne pozoruje pouličný ruch. Majitelia úzkych obchodíkov používajú fasádu ako výklad – múry sú ovešané kobercami, stoličkami, obrusmi, oblekmi, koženými čižmami. Na druhej strane ulice stoja natlačené káry s ovocím a so zeleninou. Ak tadiaľ majú prejsť naraz dva konské povozy, nastane rozruch – matróny na balkónoch na prvom poschodí sa vykláňajú do ulice, prenikavo vykrikujú, akoby riadili dopravu, ale ony v skutočnosti takto len spolu trkocú. Malé deti v dlhých košeliach čupia vedľa nich pri zábradlí, závistlivo sledujú, čo sa deje na rušnej ulici. Na jednom balkóne fajčí chlapík v tielku a trakoch, keď naňho zavolá zachrípnutý ženský hlas, vráti sa dnu, starostlivo zatiahne záves.

Potom Frida a jej spoločníci prejdú popri trhovníkoch, v stánku si dajú grilovanú rybu.

„Včera sme boli s Julienom v banke na Piatej avenue, a zrazu nás obkolesili decká – spytovali sa, či vystupujem v cirkuse.“

Ostatní sa zasmejú, no Frida na nich vidí, že aj im je na smiech.

Fotograf jej pod stolom položí ruku na koleno, usmeje sa. Frida mu ruku odsunie, spýta sa, či pozná Nickolasa Murayho.

„No jasné. Nie osobne, veď on je hviezda. Fotí len celebrity. Počul som, že sa vypracoval celkom zdola, prišiel odniekiaľ z Východu, z Európy, bez groša, ale urobil rozprávkovú kariéru...“

„Z Maďarska,“ spresní Frida. Nevšimne si, že Vivian spozornela.

„Presne, odniekiaľ z Východu. Úplný chudák, a zrazu báb! Má obrovské štúdio, desiatky zamestnancov. Fotí pre prestížne obrázkové magazíny. Aj keby odfoťil záchodovú misu, dali by ju na titulku.“

„Čo znamená to báb?“ Fride sa zúžili zrenice, hovorí pokojne, no Vivian si všimla, že v nej vrie.

„Čo ja viem? Proste báb, šťastie, osud... keby som poznal odpoveď, missis Kahlo, hneď by som to po ňom zopakoval.“

Frida vstane, zadíva sa mladíkovi do očí. Chytí ho za bradu a so sladkým úsmevom stisne.

„Na začiatok by azda stačilo vyhrnúť si rukávy a pustiť sa do poriadnej roboty, mladý muž. A keby ste k tomu pridali aj trocha usilovnosti a talentu, možno by to urobilo báb a z vás by bola hviezda!“